

## **ЗМІСТ**

### **1. Модуль 1. Психологічні передумови ефективної професійної діяльності психолога.**

Тема 1. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога.

Тема 2. Психолог як особистість та фахівець.

Тема 3. Правова та законодавча регламентація професійної діяльності психологів.

Тема 4. Структура та основні напрямки соціально-психологічної діяльності.

### **2. Модуль 2. Психологічна практика та її розвиток в сучасних суспільних умовах.**

Тема 5. Професійна діяльність практичного психолога у медичній сфері.

Тема 6. Професійна діяльність психолога в галузі спорту.

Тема 7. Психологічна служба у сфері економіки та бізнесу.

Тема 8. Професійна діяльність психолога в системі освіти.

Тема 9. Професійна діяльність практичного психолога в юридичній сфері.

### **3. Модуль 3. Основні види діяльності практичного психолога.**

Тема 10. Психопрофілактика та психодіагностика як основні види діяльності практичного психолога.

Тема 11. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології.

Тема 12. Основи психологічного консультування.

Тема 13. Технологія психологічного тренінгу.

Тема 14. Професійний психолог як науковець і дослідник.

### **4. Перелік питань для співбесіди.**

### **5. Тестові завдання.**

### **6. Література.**

## **ЗАВДАННЯ**

для проведення вступних співбесід

за напрямом підготовки **«Практична психологія»**, ступеня вищої освіти  
**«бакалавр»**.

Колего! Ви приступаєте до освоєння дуже цікавої спеціальності «Психологія». Вас чекає тривале і захоплююче дослідження людини, її внутрішнього світу і поведінки, особливостей спілкування і взаємодії в різних соціальних групах і ін.

Психологічна освіта покликана допомогти Вам сформувати системне психологічне мислення, знання, психологічну культуру. Пам'ятайте, що психологія в сучасних умовах стає найважливішим компонентом спільної культури людини. Отримання психологічної професії – це захопливий процес. Використовуйте можливість, що відкрилася, повною мірою. Проявляйте творчість, осмислюйте нові знання, визначайте можливості використання до конкретних життєвих ситуацій. Психологія – це не застигли схеми, а жвава наука, що має прикладний характер, оскільки в якій би сфері професійної діяльності не була зайнята людина (бізнесі, управлінському процесі, політичній, педагогічній діяльності і ін.), він постійно взаємодіє з іншими людьми – в сім'ї, на роботі, в транспорті, магазині, театрі і так далі і дуже поважно, щоб він був успішний, добивався позитивних, соціально корисних і особистісно значущих результатів.

Вирішення проблеми підвищення якості підготовки спеціалістів з базовою вищою освітою на сучасному етапі передбачає значне поліпшення добору абітурієнтів як важливого засобу управління процесом навчання.

**Вступна співбесіда** проводять з метою визначення ступеня готовності абітурієнтів до навчання.

Вступна співбесіда проводиться у формі відповіді на запропоновані питання і тестування.

Тестування на сучасному етапі вважається одним з ефективних методів перевірки ступеня готовності абітурієнтів до навчання. Тест – підготовлений комплекс стандартизованих завдань, що оцінюються заздалегідь встановленими критеріями і дозволяють виявити рівень навчальної мотивації абітурієнтів.

**Критерії оцінювання.** Оцінювання рівня знань вступника здійснюється а підставі перевірки бланків відповіді на питання з психології за встановленими критеріями.

На отримання балів за відповіді впливають такі вимоги до роботи студентів, як:

- своєчасність виконання завдань;
- повнота їх виконання;
- якість їх виконання;
- самостійність виконання;
- вірність виконання;
- творчість у виконанні;
- ініціативність студентів у роботі.

Для оцінювання необхідно використовувати загальні критерії оцінювання.

Результат співбесіди оцінюється за двобальною шкалою: **«Рекомендований до навчання»** за умови, коли студент впевнено і вірно відповів на всі питання або **«Не рекомендований до навчання»** за умови, коли студент не зміг відповісти на поставлені питання. «Рекомендований до навчання» є позитивною оцінкою.

# **1. МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА.**

## **Тема 1. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога.**

Історичний розвиток психологічних знань та становлення професійної діяльності психолога. Співвідношення побутової та наукової психології. Сучасний погляд на роль психологічної практики в суспільстві.

Професійне самовизначення психолога. Роль свідомого вибору для подальшої самореалізації людини. Професійний імідж. Професіоналізація студентів-психологів.

## **Тема 2. Психолог як особистість та фахівець**

Особистісні диспозиції психолога як основа його професійної діяльності. Чотири типи поведінки людини, які проявляються у професійній діяльності психолога: 1) узгоджений позитивний, 2) узгоджений негативний, 3) неузгоджений позитивно-негативний, 4) неузгоджений негативно-позитивний. Структура психологічної готовності до професійної діяльності психолога. Етичні особливості професійної діяльності психолога. Етичні спокуси. Етичний кодекс психолога України.

## **Тема 3. Правова та законодавча регламентація професійної діяльності психологів.**

Втілення основних документів ООН про права людини в законодавчі акти України про соціально-психологічну службу. Основні положення Концепції про Національну систему соціально-психологічної служби України.

Законодавча та правова база діяльності психологічних служб в системі освіти, Збройних сил та правових органів, соціальної служби для молоді та інших сфер соціальної практики.

#### **Тема 4. Структура та основні напрямки соціально-психологічної діяльності.**

Структура та основні завдання прикладної психології. Клінічна психологія – напрямок практичної діяльності психолога. Спортивна та військова психологія – напрямки практичної діяльності, спрямовані на розв’язання проблеми протистояння та змагальності. Практична психологія освіти, спрямована на оптимізацію процесів навчання і виховання. Психологія сім’ї та соціально-психологічного захисту населення. Політична психологія спрямована на визначення та формування психологічних компонентів політичного життя суспільства. Практична психологія економіки і бізнесу займається визначенням та дослідженням психологічних явищ в економіці, виробництві, підприємництві та інших сферах господарювання. Юридична психологія – напрямок практичної діяльності у сфері правових відносин. Екологічна психологія (психологія середовища) – найновіша галузь психологічних знань та практичної діяльності, виникла на перетині знань психології та екології

### **2. МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНА ПРАКТИКА ТА ЇЇ РОЗВИТОК В СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ УМОВАХ.**

#### **Тема 5. Професійна діяльність практичного психолога у медичній сфері.**

Основний зміст практичної діяльності психолога у медичній сфері. Завдання медичної психології як прикладної науки. Основні розділи клінічної психології. Раціональна психотерапія. Психоаналіз як основний метод психотерапії.

Сучасні напрямки розвитку психологічної служби у медичних закладах.

## **Тема 6. Професійна діяльність психолога в галузі спорту.**

Психологічна готовність психолога до професійної діяльності у спорті. Структура психологічної готовності : мотиваційний, когнітивний, операційний та особистісний компоненти. Основні задачі та проблеми професійної діяльності спортивного психолога. Основні напрямки та функції діяльності психолога у галузі спорту.

## **Тема 7. Психологічна служба у сфері економіки та бізнесу.**

Становлення психологічної служби у сфері економіки та бізнесу. Основні задачі та форми роботи з персоналом: психолого-просвітницька діяльність; психодіагностика; експертиза; розробка і здійснення впливів на окремих співробітників та колективів; консультування з питань управління, міжособистісних та особистих проблем; розробка документів та методичного забезпечення заходів, тощо. Основний зміст діяльності, завдання та функції психологічної служби на підприємстві. Структура, напрямки та форми практичної роботи психолога в сфері економіки та бізнесу.

## **Тема 8. Професійна діяльність психолога в системі освіти.**

Становлення психологічної служби в системі освіти. Перший досвід практичного використання психології у навчанні та вихованні дітей в Росії на початку XX ст. «Положення про психологічну службу народної освіти» (1989), Створення у 60-х рр. XX ст. Європейської Асоціації практичних психологів освіти. Національна асоціація шкільних психологів (NASP). 70-80-х р. в США та Європі. Робота психологічної служби у дошкільних та шкільних навчальних закладах. Особливості створення психологічної служби в вищих навчальних закладах.

## **Тема 9. Професійна діяльність практичного психолога у юридичній сфері.**

Становлення психологічної служби в сфері юриспруденції. Основні сфери діяльності юридичних психологів: кримінальна психологія, психологія потерпілого, психологія неповнолітніх, психологічні основи попереднього розслідування, психологія судової діяльності. Консультативна допомога: інформування осіб, які проводять слідство, про закономірності психіки, впливу на психічний стан обвинувачуваного; здійснення психодіагностики та психотерапії із злочинцем та свідками. Функціональна допомога: співпраця з юридичними органами для розслідування групових злочинів та організованої злочинності, допомога самому слідчому подолати стресові стані, підвищити працездатність, попередити професійні деформації. Особливості створення психологічної служби в юридичній практиці.

## **3. МОДУЛЬ 3. ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.**

### **Тема 10. Психопрофілактика та психодіагностика як основні види діяльності практичного психолога.**

Система практичної діяльності психолога, взаємозв'язок видів та напрямів її реалізації: психопрофілактика (просвітницько-пропагандистська робота, пропедевтична, профілактична); психодіагностика і прогностика; психокорекція, психотерапія та соціально-психологічна реабілітація; психотерапія, психологічне консультування, психологічний тренінг. Просвітницька та профілактична робота психолога. Психодіагностика та її значення в роботі практичного психолога.

## **Тема 11. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології.**

Поняття психотерапії, її специфіка, мета та завдання. Загальна характеристика моделей психотерапії. Групова психотерапія. Поняття психотерапевтичної групи.

Психодинамічний напрям психотерапії. Біхевіоральна психотерапія. Гуманістичний напрям психотерапії. Методологічні основи когнітивної психотерапії.

## **Тема 12. Основи психологічного консультування.**

Сучасні тенденції використання консультації в різних сферах психологічної практики. Філософія консультування. Теоретичні засади консультування. Механізми психологічного впливу в консультативній роботі. Моделі консультативної допомоги. Професійна позиція консультанта. Етичні аспекти консультативної роботи.

Методичні настанови консультування.

## **Тема 13. Технологія психологічного тренінгу.**

Використання психологічного тренінгу в різних сферах психологічної практики. Теоретичні засади психологічного тренінгу. Механізми формування тренінгової групи. Моделі поведінки тренера. Техніки навчання тренінгу. Оцінювання тренінгу.

## **Тема 14. Професійний психолог як науковець і дослідник.**

Наукова робота в процесі навчання студентів-психологів. Загальні вимоги до проведення наукових досліджень з психології. Правила написання та оформлення курсових та інших студентських кваліфікаційних робіт. Стратегії експериментального дослідження.

#### **4. Перелік питань експрес-інтерв'ю для абітурієнтів.**

1. Чим для вас є привабливою професія практичного психолога?
2. Назвіть, будь-ласка, джерело інформації про Інститут менеджменту та психології УМО.
3. Чим обумовлений ваш вибір саме цього Інституту?
4. Якими, на ваш погляд, рисами характеру повинен бути наділений практичний психолог?
5. Якими, на ваш погляд, особистісними якостями повинен бути наділений практичний психолог?
6. Які, на ваш погляд, професійні уміння необхідні для роботи практичного психолога?
7. Як ви вважаєте, чи існують протипоказання для роботи практичним психологом?
8. Чи потрібен, на вашу думку, профвідбір абітурієнтів до навчання у ВНЗ певного профілю?
9. Чи подобається вам спілкуватися з людьми? Чому?
10. Чи легко ви встановлюєте контакт з незнайомими людьми? Які ваші якості вам допомагають у цьому?
11. Чи швидко ви адаптуєтесь в новому колективі? Які ваші якості вам допомагають у цьому?
12. Коротко опишіть бачення себе через п'ять років.
13. Чи є у вас головні цілі в житті, до досягнення яких ви прагнете?
14. Чи згодні ви з думкою, що оцінювати потрібно сильні, а не слабкі сторони людини? Обґрунтуйте відповідь.
15. Щоб ви хотіли в собі виховати?
16. Чи можете ви змінити свою думку щодо якогось питання в результаті серйозної дискусії?
17. Як ви розумієте поняття "вміння вчитися"?
18. Які ускладнення можуть виникнути і вас в процесі навчання?

19. Складіть психологічний портрет ідеального, на вашу думку, практичного психолога.

20. На вашу думку, в чому полягають основні завдання практичного психолога?

21. Які саме аспекти психологічної теорії і практики цікавлять вас найбільше?

22. Опишіть, будь ласка, відомі вам типи темпераменту.

23. На вашу думку, що таке конфлікт? Яку людину можна назвати конфліктною?

24. Педагоги зазначають, що зараз кількість конфліктів у закладах освіти збільшилася. На вашу думку, які можливі причини цього явища?

25. Чи існує, на вашу думку, зв'язок між хворобами тіла і психічним станом людини. Якщо так, то який.

26. Як би у вас була можливість включити до професійної робочої групи практичного психолога, щоб, на вашу думку, він там робив?

27. Чому, на вашу думку, в сучасних умовах лікарям, політикам, юристам, бізнесменам важливо вивчати психологію?

28. Чи має якесь значення колір (червоний, синій, зелений), яким пофарбовані стіни у вашому офісі? Якщо так, то яке.

29. В чому, на вашу думку, полягають права та обов'язки практичного психолога?

30. Що ви знаєте про етичні принципи роботи практичного психолога?

## **5. Тест «Визначення мотивів навчання»**

*(за допомогою методики Алексєєвої М.І.).*

**Інструкція:** В цій анкеті перераховано причини, які можуть пояснити Ваше прагнення вчитися якомога краще; біля кожного номеру пункту анкети зазначте свою відповідь таким чином:

- причина дуже важлива, саме через неї я вчусь ++;
- не дуже важлива причина, але також відіграє роль +;

- не знаю, про таку не думав 0;
- не має для мене важливого значення – ;
- не має для мене ніякого значення – – .

### ***Текст опитувальника***

#### ***Я навчаюсь, оскільки:***

1. Хочу розширити свій кругозір, краще орієнтуватися в оточуючій дійсності.
2. Хочу в майбутньому отримувати високу заробітну платню.
3. Хочу знати закони розвитку природи, суспільства.
4. Оволодіння знаннями – обов’язок студента.
5. Без навчання неможливо розвинути свої розумові здібності.
6. Інакше будуть неприємності в інституті і вдома.
7. Такий порядок: батьки працюють, діти навчаються,
8. Хочу відповідати сучасному рівню життя.
9. Цікаво взнавати щось нове.
10. Знання допомагають спілкуватися на різноманітні теми.
11. Вища освіта допоможе отримати обрану мною професію.
12. Хочу підготуватися до магістратури.
13. Нашій країні потрібні освічені та всебічно розвинені люди.
14. Знання дають почуття впевненості в собі.
15. Хочу оволодіти способами самостійної роботи над собою, щоб вдосконалюватися далі.
16. Хочу бути освіченою, культурною людиною.
17. Думаю, що диплом про вищу освіту забезпечить мені деякі переваги у житті над тими, хто його не має.
18. Хочу мати забезпечене майбутнє.
19. В інституті, у спілкуванні зі своїми товаришами та викладачами перевіряєш правильність своїх поглядів, вчинків.
20. ВУЗ допомагає виробити власні погляди на оточуючий світ, суспільство, політику, культуру.

21. Вища освіта – гарна основа для будь-якої професії.
22. Вчитися примушують.
23. В студентські роки з'являються справжні друзі.
24. Вища освіта забезпечить мені певну позицію у суспільстві.

### ***Обробка отриманих результатів***

Переведіть символічні відповіді у систему балів за принципом: “++” – оцінюється в 5 балів; “+” – 4 бали; “0” – 3 бали; “–” – 2 бали; “– –” – 1 бал.

Підрахуйте суму балів по кожній з восьми груп мотивів. Таким чином, виявіть домінуючі та підпорядковані групи мотивів, описуючи ієрархію мотиваційної сфери навчання.

## **6. Література.**

1. Абрамова Г. С. Практическая психология / Г. С. Абрамова. – М., 1997. – 350 с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. – СПб. : Питер, 2001. – 260 с.
3. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровского, О. В. Соловьёва. – М., 1994. – 340 с.
4. Гальперин П. Я. Введение в психологию / П. Я. Гальперин. – М., 1976. – 354 с.
5. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию / Ю. Б. Гиппенрейтер. – М. : ЧеРо, "Юрайт", 2001. – 320 с.
6. Грановская Р. М. Элементы практической психологии / Р. М. Грановская. – СПб. : Питер, 1999. – 320 с.
7. Загальна психологія : навч. вид. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н., 1999. – 420 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія / С. Д. Максименко, В. О. Солов'єнко. – К. : МАУП, 1999. – 385 с.

9. Немов Р. С. Психология / Р. С. Немов : В 3 кн. – [2-е изд.]. – М. : Просвещение. – Владос, 1995.
10. Общая психология / Сост. Е. И. Рогов. – М. : ВЛАДОС, 1995. – 440 с.
11. Общая психология : Учебник / Под ред. С. Д. Максименко. – К. : Ваклер, 1999. – 460 с.
12. Основи психології / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – [3-тє вид.]. – К. : Либідь, 1997. – 426 с.
13. Петровский А. В. Введение в психологию / А. В. Петровский. – М. : Издательский центр «Академия», 1996. – 496 с.
14. Петровский А. В. Введение в психологию : Учеб. Пособие / А. В. Петровский, Н. С. Абрамова. – М., 1995. – 440 с.
15. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : Навч. посіб. – [2-ге вид., допов.]. – К. : Вища шк., 2001. – 487 с.
16. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога / Е. И. Рогов. – М. : ВЛАДОС, 1999. – 480 с.
17. Етичний кодекс психолога. – Тернополь. 1996. – 120 с.

Завідувач кафедри загальної та  
практичної психології

П. В. Лушин